

BRISE MARINE ÇEVRESİNDE

Ramis DARA*

ÖZET

Simgeci ozanlardan Mallarmé'nin *Brise Marine* adlı ünlü şiiri birkaç kez çevrilmiş dilimize. Ramis Dara, bu çevirilerden dördünü (Kemalettin Kamu, Orhan Veli Kanık, Can Yücel ve Erdoğan Alkan'ın çevirilerini) ele alıyor ve karşılaştırarak inceliyor. Önce başlığın dilimizdeki karşılıkları (ilk üç çeviride "Deniz Meltemi", sonuncuda "İmbat") üstünde duruyor. Sonra çeviride sözcük seçimini koşullayan hece ölçüsü açısından yaklaşıyor çevirilere. Tümü de ozan olan çevirmenler, şiirin yalnızca ne söylediğine değil, nasıl söylediğine ve bu "nasıl" a katılan pek çok biçimsel ayrıntıya da özen gösteriyorlar. Kimi zaman güzel söylem uğruna, Fransızca sözcüklerin en doğru karşılıklarından uzaklaştığı, kimi zaman hece ölçüsünden bile bile ödün verildiği görülebiliyor.

Dara, eleştirisini, gözlemlerini, "şiir çevirisi ve şiir çevirisinde sözcük seçimi üzerinde düşünmek" gerektiğini vurgulayarak bitiriyor.

RESUME

Autour de la Brise Marine

Brise Marine de Mallarmé, a été traduite en turc plusieurs fois. Mr. Ramis Dara en choisit quatre et les étudie en les comparant entre elles et avec le texte original. Il insiste d'abord sur les équivalents en turc du titre de *Brise Marine* (dans les trois premières "Deniz Meltemi" et dans la dernière "İmbat"). Les trois premières font penser à un pléonasme. Ensuite, il étudie les traductions du point de vue du mètre qui conditionne les choix des mots turcs. Les traducteurs, tous poètes d'ailleurs, ont le souci de prendre en considération non seulement le sens, le message, en un mot le fond du poème, mais le comment-dire, c'est-à-dire la forme d'un vers... Et parfois, on les voit négliger le fond pour la forme et parfois à l'inverse.

Mr. Dara termine ses remarques en soulignant l'importance de garder l'équilibre entre la forme et le fond et de penser beaucoup sur le choix des mots qui servent à traduire à la fois le fond et la forme.

Mallarmé, 19. yüzyılın günümüz şiirine en yakın duran akımı simgeciliğin (symbolisme) —hazırlayıcısı Baudelaire'i dışta tutarsak— Verlaine ve Rimbaud'yla birlikte üç büyük adından biri. Giderek çoklarına göre bu akımın önderi de.

* Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Araştırma Görevlisi.

"Brise Marine" se Mallarme'nin Türkçeye en çok çevrilen şiiri. Jean-Paul Weber'in *Genèse de l'Oeuvre Poétique*'nde¹ belirttiği gibi, onun gözde izlediği "uçmak isteyip başarısızlığa uğrayan kuş izleği" içinde yer alan bir şiir. "Ozan, enginin esikliği içindeki kuşlarla özdeşleşmek, onlar gibi uzaklara gitmek istemektedir." Ne var ki, "düşüş"tür, başarılı olamayıştır onu bekleyen. Biz konunun bu yönü ya da özel olarak şiirin bütünü üzerinde değil, Türkçe çeviriler üzerinde — o da ancak dar bir alanda— düşünmek istiyoruz.

"Brise Marine"ın "Deniz Meltemi" başlığıyla çevrilmiş üç ayrı çevirisini Kemalettin Kamu'dan, Orhan Veli'den, Can Yücel'den okumak olanaklı. Aransa belki başka çevirilere de rastlanacaktır. Erdoğan Alkan'ın hazırladığı son iki kitabında² yer alan "Brise Marine" çevirisiyle, "İmbat" başlığını taşıyor.

Fransızca başlığı göz önüne almayıp anadil beğenisinden yola çıkarsak, Türkçe başlıklardan ikincisini seçmemiz işten değil. Öyle ya, "deniz meltemi" de ne oluyor; "meltem" zaten "deniz'i usa getiren, onunla ilişkisi olan bir rüzgâr türü değil mi? Açıp *Türkçe Sözlük*'ü³: "Yazın karadan denize doğru esen mevsim rüzgârı" tanımını okumak her zaman olanaklı!

Burada sanatlık bir anlatım, söze, söyleyişe katkıda bulunacak bir "artık-söz" (*pléonasme*) bulunduğu da ileri sürülemez. Oktay Rifat'ın, olumlu-işlevsel pléonasme'a örnek olarak Saint-John Perse'den verdiği⁴: "Yağın yağışlar, esin esintiler" ya da "Öyle bir ıslık ıslıkla ki" söyleyişlerindeki gibi bir durumu, "deniz meltemi" söyleyişi için düşünmemiz zor. Kaldı ki, "marine" ("denizle ilgili") sıfatı birlikte kullanıldığı sözcüğün yanında bir artık-söz oluşturmuyor. Öyleyse Stéphane Mallarmé'nin şiirini Türkçe söyleyen ozanların, "Deniz Meltemi" söyleyişiyle bir ölçüde tökezledikleri ileri sürülebilir mi? Nasıl olur! denilecek...

Evet, nasıl olur?... Orhan Veli olsun, Can Yücel olsun, şiir beğenisi yüksek ozanlardır. Kemalettin Kamu'nun "hece" ölçüsünde yazdığı şiirler de yine, belli bir yazınsallığı bugün de koruyorlar... O zaman, bu üç ozan-çevirmeni, "brise marine"i "deniz meltemi" olarak çevirmeye iten birtakım nedenler olmalı...

Burada ilk olarak, "brise marine"le "deniz meltemi"nin ses yakınlığı usa geliyor. Söyleyişlerin ikisi de ikişer sözcükten oluşuyor. "Brise" (okunuşu "briz"), ses olarak "deniz"le birbirine oldukça yakın. "Marine" de "meltem"le bunca olmasa da, yine bir benzerlik içinde sayılabilir⁵.

- 1 Jean-Paul Weber, *Genèse de l'Oeuvre Poétique*, Librairie Gallimard, Paris, 1960. Weber ve söz konusu kitapla ilgili geniş eleştirel bilgi için bkz. Ali Özçelebi, "Jean-Paul Weber'in Tekizlekçi Eleştirisi", *Çağdaş Eleştiri*, Temmuz 1984.
- 2 Erdoğan Alkan, *Sembolizm*, Deyiş Yayınları, İstanbul, Kasım 1985. Mallarmé, *Zarla Şans Dönmeyecek*, Türkçesi Erdoğan Alkan, Deyiş Yayınları, İstanbul, Kasım 1985.
- 3 *Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Genişletilmiş 7. Baskı (2 cilt), Ankara, 1983./ 5. Baskı, Ankara, 1969.
- 4 Oktay Rifat, "Düz Söz Biçimleri", *Hürriyet Gösteri*, Mayıs 1985.
- 5 Burada ses açısından benzeşen sözcükler anlamca birbirinin karşılığı değil: "Brise"nin karşılığı "meltem", "marine"nin karşılığı "deniz" ("denize ilişkin"). Ama Türkçe söyleyiş "Deniz..." diye başlarken, Fransızca da "Brise..." (Briz) diye başlıyor; dolayısıyla sözcükleri, ses açısından söyleniş sıralarına göre karşılaştırmakta sakınca olmasa gerek.

Kurduğumuz bu ses yakınlığına "zorlama" ya da "raslantı" diyebilir; "deniz meltemi" karşılığını bir çevirmenin bulduğunu, arkadan gelenlerin onu olduğu gibi aldığını düşünebilirsiniz. Gerçekten de, sonraki iki çevirmen, ilk çevirmenin bulduğu karşılığa katılmış ya da onu benimsemiş olabilir. Ama bu konuda hiç kafa yorulmadığını kabul etmek, kolay olmasa gerek.

Mallarmé'nin bu ünlü şiirini Türkçeye kazandıran ozanların, şiirin yalnızca ne söylediğine değil, nasıl söylediğine ve bu "nasıl" a katılan pek çok biçimsel özelliğe, ayrıntıya da özen gösterdiği, söz konusu çeviri-şiirler okununca rahatlıkla görülüyor. Çevirmenlerin tümü, şiirin Fransızcadaki akıcılığını Türkçede de yaşatmak için çaba harcamışlar. Çeviriler birer çeviri-şiirden çok, Türkçe şiir olarak ortaya çıkmış.

Mallarmé, içinde devindiği simgecilğin biçimsel özelliklerinden "tekli dize" ye⁶ bağlılık gösterir bu şiirinde. Dizeler 9, 11, 13, 15 gibi tek heceli. Türkçedeki çevirilere gelince; ozanlarımız bu konuda özellikle "hece" ölçüsünden yardım almışlar.

Kemalettin Kamu 8+5 duraklı 13 heceli ilginç bir ölçü tutturmuş. Bu ölçünün Türk şiir geleneğinde fazla bir yeri yok. Böylece çeviri-şiir bütün bütün yerli sese oturmamış oluyor. Ayrıca 13'lü heceyle, şiirdeki tekli dize ("*Impair*") özelliği de yansıtılmış oluyor.

Orhan Veli 14'lü hece ölçüsüne eğilim duymuş. Türk şiir geleneğinde bolca kullanılan bir ölçü bu. Ünlü ozanımız, çevirisinin bütün bütün yerli havaya girmesi için, 1 dizeyi bile isteye ("ne yelken, ne de ümit" söyleyişini "ne yelken, ne ümit" biçiminde de söyleyebilecek ve "ölçü"yü tutturabilecekken) 15 heceye çıkarmış. 14'lü dizelerin 10'u 7+7 durağına uygun düşerken kalan 5 dize bu durağa olanak tanımıyor.

Can Yücel'de 14'lü hece ölçüsü içinde dönenmiş, "Tutamaz o çocuğunu emziren taze bile" dizesi dışında. Bu dizede, görüldüğü gibi hece sayısı 15'e çıkıyor. Ama okurken "çocuğunu" sözcüğünün "çocunu" biçimine dönüşebileceğini hesaba katarak, şiirin bütünüyle 14'lü hece ölçüsüne uyduğu da ileri sürülebilir. Çevirilerinde genel olarak Türkçe söyleyişe verdiği önemle bilinen Yücel, 14'lü dizelerin tümünün 7+7 durağına uygun düşmesine de özen göstermiş. Bu yolda, "inconnue" sıfatının "akl'almaz" gibi bir söyleyişle karşılanması ilgi çekici.

Erdoğan Alkan'ın çevirisiyse 15'li hece çevresinde dönüyor. 2 dizeyi 14 heceye bırakıyor. Bu da, sanılır ki, çevirisinin özellikle hece ölçüsüyle oluşmasına çalışılmadığının göstergesi. Erdoğan Alkan, çıkışında, saz çalıp bunun eşliğinde oldukça düzgün hece şiirleri (koşmalar) yazabilen bir ozan⁷. Ayrıca, "Şimdi ne direkleri ne adaları kaldı" ya -ikinci "ne"den sonra- ekleyeceği bir "de"yle ölçüye uymayan dizelerden birisinin sorununu çözebilirdi -buna sorun olarak baksaydı doğal ki.

6 Simgecilğin bir diğer önemli ozanı Paul Verlaine'in ünlü "Art Poétique": "De la musique avant toute chose,/Et pour cela préfère l'Impaire" dizeleriyle başlar. "Her şeyden önce müzik!" denirken, bunu sağlamak için de "Tekli-dize" (büyük harf Verlaine'in) önerilir.

7 Bkz. Erdoğan Alkan, *Kerem Gibi*, Vatan Matbaası, 1969. Ayrıca bkz. Erdoğan Alkan, *Eylül Çalgıcısı*, "Bütün Şiirleri", Deyiş Yayınları, İstanbul, Ekim 1985 (ve bu toplamın arka kapağında yer alan, Mehmed Kemal'den yapılan alıntı).

Bütün bunlar, 19. yüzyılın sonlarında yazılmış Fransızca bir şiiri Türkçeleştirme, ama bu arada bütün bütün de yerileştirmeme düşüncesinin göstergeleri olarak değerlendirilebilir. Şiirlerin çevirisinde bu özenleri gösteren çevirmenlerin, başlıkta da benzer kaygılardan yola çıkmaları düşünülemez şey değil. Evet, ozan-çevirmenlerimizden üçünü "deniz meltemi" gibi bir söyleyişe götüren etmenlerden biri bu olabilir.

Başka ve önemli bir olgu da şu: "Deniz meltemi" sözü, Türkçe açısından gerçekten bir potluk oluşturuyor mu?... Türkçe sözlüklere⁸ ve onların kılavuzluğunda biçim kazanan "kulak"larımıza göre, evet. Ama ya konunun bilimi, coğrafyaya göre?...

Bu konudaki kitaplar⁹, "meltem" in, çeşitli türlere ayrılabilen "hafif esişli" rüzgârların genel adı olduğunu ortaya koymakta. Fransızca "brise" in "meltem" olarak çevrilmesinden doğuyor bu durum da. Bu bağlam içerisinde "deniz meltemi", "kara meltemi", "dağ meltemi", "koyak meltemi" gibi adlandırmalar da olanaklı. Yine —Türkçe!— coğrafya kitaplarına göre, dördüncü çevirmen Erdoğan Alkan'ın "Brise Marine" e karşılık olarak önerdiği "İmbat", İzmir kıyılarına özgü bir "deniz meltemi" nden başka birşey değil.

Evet, biraz coğrafya ders kitaplarımızdan, biraz da İzmir kıyılarında belirgin bir biçimde duyulup, ordan yazınsal yapıtlarımıza da yansımış olması yüzünden, "imbat" ın, İzmir kıyılarına özgü bir rüzgâr olduğu söylenir ya da sanılır. Yeniden *Türkçe Sözlük*'e bakıyoruz: "Yazın, gündüz denizden karaya doğru esen mevsim rüzgârı, deniz yeli" yazılı. "İzmir" kısıtlaması yok. Bu açıdan *Türkçe Sözlük*'e göre, Alkan'ı, "İmbat" derken, Mallarmé'nin şiirini yerileştirmekle suçlamamız yerinde olmaz.

Dikkat edildiyse, "sözlük" tanımına göre, meltemle imbat, birbirinin tam tersi —biri karadan denize, diğeri denizden karaya esen— ve böylece birbirini bütünleyen kıyı esintileri oluyor. İmbatta "gündüz" sınırlaması söz konusu, denecek. *Türkçe Sözlük* atlamış ama, meltemde de "gece" sınırlaması var¹⁰. Zaten "yaz, gündüz, gece" gibi zaman belirlemeleri, bu esintileri doğuran sıcaklık-soğukluk ayrılıklarını oluşturan etmenler.

Bu bilgilerin ardından (*Türkçe Sözlük*'ün tanımlamalarına göre), şakayla karışık söylersek, Erdoğan Alkan, "Brise Marine" şiirinde şimdiye dek Türkçede yanlış estirilen bir rüzgâr bulguladı demektir.

İmbat, Fransızca "brise de mer" (deniz esintisi); meltemse, "brise de terre"

8 "Türkçe Sözlükler" diyoruz, çünkü *Türkçe Sözlük*'ün yalnızca genişletilmiş son baskılarında değil, örneğin 1959 tarihli baskısında da, meltemle imbatın, birbirinin karşısı yönde esen kıyı rüzgârları olduğu görülüyor.

9 Sami Öngör, *Coğrafya Terimleri Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1980.

Sırrı Erinç-Sami Öngör, *Genel Coğrafya* (Lise Ders Kitabı), 11. Baskı, Millî Eğitim Bakanlığı Yayını, İstanbul, 1983.

Şakir Soykal, *Hava Nedir*, Millî Eğitim Bakanlığı Yayını, Ankara, 1964.

10 *Petit Larousse En Couleurs*, Librairie Larousse, Paris, 1973, s. 123: "vent léger qui, la nuit, souffle de la terre vers la mer" (geceleyin karadan denize doğru esen hafif rüzgâr).

(kara esintisi). Şiirimizin başlığı bunların hiçbiri değil. Ama "marine" sıfatı "mer" le (deniz) ilintili. Bu açıdan bakınca, ille de ikisinden birisini seçmemiz gerekseydi, meltemdense imbatı seçmemiz daha yerinde olurdu, denebilir.

Ama "sözlük" lerimize göre yönleri belirli, kesin özellikleri olan bu iki rüzgâra zorunlu muyuz?.. Şiirin kendisine bakalım. Sondan dördüncü dizenin sonunda "fırtınalar" (les orages) ve sondan üçüncü dizenin ortalarında "rüzgâr" (un vent) sözcüklerini görüyoruz. Hiçbirinin yön belirten bir durumu olmadığı gibi, gerçeklikleri de kuşkulu. Geniş zaman içine, düşsele, düşünsele yayılmışlar. Denizin içinde olupbitmeleri ya da olupbitecek oluşları, onları, yönü, zamanı, dosajı ve öteki özellikleri belli esintiler olarak nitelememize yetmez. Kaldı ki, gerçeklik düzleminde ele alsak bile, denizde olupbiten bu doğa olayları rüzgârdan çok, "fırtına, bora" gibi, sözcüklerle karşılanabilir. Öyleyse, "brise marine"i meltem ya da imbat gibi sözcüklerle karşılamaya çalışmakta üstelememizin bir anlamı olmasa gerek.

"İmbat" ya da "meltem" sözcüklerinin, şiirdeki "vent" ve "orages" sözcüklerinden kaynaklanmadığını, şiirin genel havaküresinin bunda rol oynadığını söyledik. Gerçekten de "Brise Marine" de anlatılan şey, çıplak anlamıyla bir rüzgâr, doğa olayı değil. Biraz tinsel bir şey. "Meltem" diyenler, şiir kişinin içinde denize doğru duyduğu eğilimi, kaçıp gitme isteğini, bir tür rüzgâra, esintiye benzettiler belki de. "İmbat" derken de Erdoğan Alkan, denizin çağırısını, çağırışını, şiir kişisini kendisine çekişini dile getirdi diyelim (Burada "meltemciler" ağır basıyor!). Ama her iki durum da, karşı-durumu dışında bırakarak, bir eksiklik taşıyor. Şiirdeki esintinin, akımın, çekimin belli bir yönünün olmadığına göre, bunun, kesin-yönlü meltem ya da imbat dışında genel bir sözcükle dile getirilmesi gerekir. "Deniz rüzgârı" gibi.

Sahi... "Brise Marine"e neden "Deniz Rüzgârı" denmedi dersiniz?... Bir kez, rüzgârla esinti (meltem olsun, imbat olsun) arasında dosaj farkı söz konusu. Sonra "rüzgâr" karşılığı olarak ilk usa gelen başka bir sözcük var Fransızcada: "vent". Ve bu sözcük de, az önce de değinildiği gibi, şiirin içinde ayrıca geçiyor. Sonra, "deniz rüzgârı" adlandırması belki biraz fazlaca gerçeği karşılıyor, şiirin genel havasının yanında. Öyleyse?... Öyleyse, ne diyelim?..

"Deniz Esintisi"!!... Meltem ve imbat sözcüklerinin Fransızca karşılıkları üzerinde dururken, dikkat edildiyse, "brise" için esinti demiştik. Rasgele, basit bir Fransızca sözlüğe baktığımızda, "brise"nin karşılığı olarak, "petit vent frais et doux" yazılı¹, yani, "hafif, serin ve tatlı rüzgâr". Bu tanımın, Türkçemizdeki "esinti"yle örtüşüğünü söylemeye gerek var mı?..

Böylece, "deniz meltemi", "meltem", "imbat" derken, "Deniz Esintisi"ne geldik. Ama yazının amacını bununla sınırlı görmemek gerek; birlikte genel olarak şiir çevirisi ve şiir çevirisinde sözcük seçimi üzerinde düşünmek de önemli sayılmalı...

11 Larousse de Poche, Librairie Larousse, Paris, 1978, s. 47.

BRISE MARINE

Stéphane MALLARME

La chair est triste, hélas! et j'ai lu tous les livres.
Fuir! là-bas fuir! Je sens que des oiseaux sont ivres
D'être parmi l'écume inconnue et les cieux!
Rien, ni les vieux jardins reflétés par les yeux
Ne retiendra ce coeur qui dans la mer se trempe,
O nuits! ni la clarté déserte de ma lampe
Sur le vide papier que la blancheur défend
Et ni la jeune femme allaitant son enfant.
Je partirai! Steamer balançant ta mâture,
Lève l'ancre pour une exotique nature!
Un Ennui, désolé par les cruels espoirs,
Croit encore à l'adieu suprême des mouchoirs!
Et, peut-être, les mâts, invitant les orages,
Sont-ils de ceux qu'un vent penche sur les naufrages
Perdus, sans mâts, sans mâts, ni fertiles flots.
Mais, ô mon coeur, entends le chant des matelots.

DENİZ MELTEMİ

Ten bitirdi hazlarımı, tükendi kitap;
Kaçsam, kaçsam uzaklara... Üstümde mehtap;
Sanıyorum en güzeli mestoluşların
Gökle engin arasında uçan kuşların.
Kim tutacak denizlere bağlı bu gönli?
Ne gözlere gülümsiyen bahçenin gülü,
Ne sütbeyaz kâğıtlara aksi lâmbanın
Ne dizinde yavrusunu emziren kadın.
Gideceğim, güzel gemi haydi demir al,
O ellere yelken aç ki sanılır masal...
Bir üzüntü, küskün ama umutlarına
İnanıyor mendillerin elvedâsına.
Belki deli rüzgârlara uyan direkler
Karayelde bir kazaya baş eğecekler
Ve görünmez olacaklar... Denizler derin
Gönül, dinle türküsünü gemicilerin...

Çeviren: Kemalettin KAMU

DENİZ MELTEMİ

Bütün hazları tattım, kitapları okudum,
Ah, kandırmadı; kaçmak, kurtulmak istiyorum.
Bir başka köpikle gök arasındaki kuşlar
Orada şimdi kimbilir ne kadar sarhoşlar!
Deniz çekiyor, deniz, kim tutabilir beni;
Gözlerde aksi yanan o eski bahçeler mi?
Geceler! Mahzun ışığı mı yoksa lambanın
Beyaz kâğıda vurur, korkar dokunamazsın;
Ne o; ne de çocuğuna meme veren taze;
Gideceğim, ey gemi, bilinmedik ellere.
Demir al, sallayarak direklerini. Sızlar
Yürek ümitle, ama sonra her şeyi anlar.
Belki de fırtınaları çağırır direkler,
Şu anda, rüzgârla gelecek ölümü bekler,
O zaman ne yelken, ne de ümit... ama sen yine
Kalbim, gemicilerin şarkılarını dinle.

Çeviren: Orhan Veli KANIK

DENİZ MELTEMİ

Hayır yok tenden artık; hatmedildi kitaplar.
Ah! Bi kaçsam! bilirim, o mest kuşlara diyar,
Bir akl'almaz köpikle göklerin arasında.
Bir şey tutamaz gayrı, gözlerin aynasında
Yanan bahçeler bile, bu deniz kokan gönli;
Tutamaz ne geceler, ne duran o hüznü
Boş kâğıtlar üstüne iğilmiş kandil öyle;
Tutamaz o çocuğunu emziren taze bile,
Gidiyoruz! Kalk, gemi! Yalpanı vur şöyle bir,
Ve sonra al bir günâ âleme doğru demir!
Ümitten onca çekmiş sıkıntı şimdi, dersin,
Hayır duasına mı kanmakta mendillerin?
Belki de bu direkler, fırtınalara davet,
Nâçar bir gün yığılır güverteye... Ne imdat,
Ne görünürde ada ve ne kürek ne yelken;
Ama sen geçme gine gemici türküsenden!

Çeviren: Can YUCEL

İMBAT

Devirdim sayfaları! gönlümde yine hüznün var.
Kaçmak! oralara kaçmak! Nasıl da mutlu kuşlar
Göklerle köpükler arasında kanat çırpılmaktan!
Denizde ıslanan yüreğimi bu yolculuktan
Hiçbir şey durduramaz, ne gözlerin yansıttığı
O yaşlı bahçeler, ne lambamın sürgün ışığı
Aklığın savunduğu boş kâğıda bakıp duran.
Ne de emzikli gelin bebeğini doyuran.
Gideceğim! Steamer doldurup yelkenlerini
Kalkıyor, götürmek için o ülkelere beni!
Hüzün bu, acımasız umutlarla aldanıyor,
Sallanan mendillere yine inanıp kanıyor!
Fırtınaları çağıran şu direkler, kim bilir
Rüzgarların gömdüğü o batık gemilerdendir,
Şimdi ne direkleri ne adaları kaldı...
Boş ver kalbim, dinle tayfaların şarkılarını!

Çeviren: Erdoğan ALKAN